

Posudek na bakalářskou práci

Název: Současná diskuse o regulaci trhu s elektřinou: Teorie a praxe v České republice a Francii

Autorka: Simona Riemlová

Práce se zabývá regulací trhu s elektřinou v ČR a Francii s ohledem na legislativu EU. Autorka odevzdala poměrně rozsáhlý, čtivý a pečlivě zpracovaný text, s celou řadou ilustrativních údajů. Cenná je především VI. část, popisující zvláštnosti francouzské regulace a postavení francouzské energetiky.

Autorka se, pravděpodobně z důvodu většího rozsahu, věnuje popisu bez hlubší analýzy. Srovnává celou řadu faktů bez ambice dojít k novým závěrům. Nenabízí východiska v dilematech regulační politiky, pouze je konstatuje. Proto nelze říci, že by její navýsost ambiciózní cíl, „dospět k formulaci možných odpovědí na otázky racionální soutěžní politiky v oblasti energetiky“ (str. 2), byl naplněn.

V teoretické části používá koncept „optima“ (již na str. 2), chybí přitom ale rozlišení „first-best“ optima (optimum při neexistenci omezení) a „second-best“ optima (optima při existenci omezení). Teprve s tímto aparátem může ekonom řešit otázku, zda se vyplatí zavádět konkurenci ve výrobě, kde existují výrazné úspory z rozsahu.

Není pravda, že „dokonalá konkurence poskytuje nejlepší možné řešení nabízejícímu“ (str. 3). U dokonalé konkurence je dále potřeba zmínit rozlišení poptávky po individuální produkci a poptávky po produkci celého odvětví. Homogenní preference (str. 4) nejsou pro dokonalou konkurenci nutné. U monopolu je potřeba zmínit, že neefektivita je v konečném důsledku dána existencí transakčních nákladů mezi spotřebiteli, nikoli existencí jediného výrobce; kdyby byli spotřebitelé schopni kooperovat bez nákladů, vyjednávání jediné organizace spotřebitelů a jediného výrobce by vedlo k produkci konkurenčního objemu a nevznikla by žádná mrtvá ztráta blahobytu. Regulace monopolů obdobně přináší transakční náklady (způsobené hlavně asymetrickou informací), tudíž problém regulace a deregulace se má řešit jako problém minimalizace transakčních nákladů. Tato perspektiva zde zcela schází.

Na str. 7 je zmíněno dotování ztrátové výroby (měkké rozpočtové omezení), nicméně není pravdou, že pouhá existence konkurenčního prostředí znamená tvrdé rozpočtové omezení; vezměme případ státní pomoci soukromým finančním ústavům.

Oceňuji, že se autorka snaží najít žádoucí podobu regulace, ovšem při normativní snaze jí chybí pozitivní základ – normativní hospodářskou politiku lze formulovat až poté, co je známo, jaké chování nastává za určitých předpokladů při zvažovaných politikách. V případě konkurence v přenosové soustavě není zřejmé, zda nevzniknou dodatečné náklady na duplicitu; dále není analyzováno možné implicitní kartelové chování, k němuž jsou v případě komplementárních technologií silné podněty (žádný poskytovatel nechce vyrobit příliš, neboť nadbytečné kapacity u komplementu nemají žádné uplatnění).

V práci se díky délce nacházejí i drobné gramatické chyby, např. „učinily“ místo „učinili“ na str. 11, dále nesprávné odkazy, chybné formátování poznámek pod čarou; mj. pozn. č. 34 by měla být pouze č. 3.

Celkově bych očekával, že autorka půjde daleko za rámec v minulosti obhájených bakalářských prací (bohatě vychází z již starší práce A. Geršla z roku 2001). Omezila se ovšem jen na (jakkoli bohatý) popis. V závěru se například pouze dozvíme fráze, že „míru regulace a její nástroje musí být vybrány tak, aby nedocházelo ke zneužití případné dominantní pozice na trhu a na druhou stranu aby tato regulace příliš neomezovala tržní síly v sektoru“ (str. 76). Z práce lze vyvodit jen a jen generalizace: jiná regulace se má týkat výroby a obchodu a jiná regulace přenosu a distribuce; liberalizace hrozí nízkou energetickou bezpečností atp.

Proto navrhuji hodnocení **velmi dobře**.

Při obhajobě je možné položit následující otázky:

1. Liší se opatření pro zajištění energetické bezpečnosti pro různé fáze, tj. pro výrobce a přenosovou soustavu?
2. Jaké externí efekty by přinesla úplná liberalizace vstupu do výroby, zahrnující neomezené použití jakékoli technologie? Lze zachovat konkurenci ve výrobě a přitom kontrolovat dané externí efekty?

V Praze, 30. srpna 2006

PhDr. Martin Gregor